

Beleidsplan 2025-2028

Poort naar de Wierden van Groningen

Inhoud

Voorwoord	3
Poort naar de Wierden	5
Onze missie	5
Onze visie	5
Belevingswaarde	6
Economische waarde	6
Educatieve waarde	6
Verbindende waarde	6
Terugblik 2021-2023	7
Landschapsbeleving	7
Educatie	7
Collectiebeheer	8
Speerpunten en kernactiviteiten 2025-2028	9
Speerpunt 1: Verdere professionalisering	9
Speerpunt 2: Verstevinging positie Poort naar de Wierden	13
Speerpunt 3: Platform bieden voor debat	14
Speerpunt 4: (Blijven) verduurzamen	15
Speerpunt 5: Verankeren van de drie gedragscodes in het museumbeleid	15
Speerpunt 6: Bedrijfsmatig gezond - een sterke(re) basis	16
Bijlage 1: Tentoonstellingen 2021-2023	18
Bijlage 2: Organisatieschema en Wierdenland Stakeholders	20

Voorwoord

Met genoeg presenteren wij ons beleidsplan 2025-2028

Poort naar de Wierden van Groningen

Museum Wierdenland ligt midden in het Nationaal Landschap Middag-Humsterland, dat met zijn oeroude wierden, middeleeuwse kerkjes, kronkelende wegen, slingerende dijken en pittoreske dorpen van een unieke schoonheid is. Het wordt bovendien gerekend tot de oudste cultuurlandschappen van Europa. In dit Nationaal Landschap neemt Ezinge een bijzondere positie in; het is de enige plaats in Nederland waarvan onomstotelijk vaststaat dat er al sinds de 6e eeuw voor Christus sprake is van onafgebroken bewoning. Daarmee is Ezinge het oudste permanent bewoonde dorp van Nederland. De archeologische opgravingen in Ezinge (1923-1934) door prof. dr A.E. van Giffen wierpen destijds een volledig nieuw licht op de voorchristelijke wierdenbewoning in Noord-Europa. Internationaal trokken ze de aandacht, niet in het minst vanwege de ontdekking dat de Ezingers al in de IJzertijd in boerderijen woonden en dus niet meer in hutten, zoals altijd aangenomen was. Tot op de dag van vandaag is de wierde Ezinge een begrip in de internationale archeologie.

Als enig archeologisch museum in de provincie Groningen laten we met trots en plezier onze bezoekers kennismaken met het 'Pompeï van het Noorden', zoals Ezinge dankzij de opgravingen bekendstaat. We prijzen ons daarbij gelukkig gevestigd te zijn in het hart van Middag-Humsterland. Een bezoek aan het museum is een ideaal vertrekpunt voor een verkenning van het Nationaal Landschap. Museum Wierdenland is een geregistreerd museum met ANBI-status.

De beleidsuitgangspunten voor de periode 2022-2025 zijn in 2021 tot stand gekomen door een aantal brainstormsessies met vrijwilligers en partners van het museum. Voor de periode 2025-2028 blijven de geformuleerde beleidspunten de pijlers van het beleid van Museum Wierdenland, waarbij we nadrukkelijk reflecteren op de resultaten van de eerste periode en waar nodig

ons beleid aanscherpen of bijstellen. Dit tevens in afstemming met de maatschappelijke opgave en de culturele ontwikkelingen in onze regio/provincie. Op deze wijze lopen we in de pas met de beleidsperiode van de provinciale Cultuurnota 2021-2028 en sluiten we aan bij de gemeentelijke ontwikkelingen.

"In Museum Wierdenland willen we dat elke bezoeker, jong en oud, trots is op dit gedeelte van Groningen. Om trots te zijn moet je eerst begrijpen waarom iets zo bijzonder is. Dat ontdek je in ons museum! Je maakt kennis met de unieke verhalen en de archeologie van het oudste cultuurlandschap van Nederland."

Elise van Ditmars, directeur

Met grote tevredenheid kijken we terug op de eerste periode 2021-2024. In 2021 werden we opgenomen in de Cultuurnota 2021-2024. Daarmee kreeg onze wens en ambitie voor versterking en doorgroei een positieve impuls. Het betekende dat medio 2021 de omvang van de aanstelling van directeur Elise van Ditmars met 0,2 fte kon worden uitgebreid naar 0,75 fte en dat een medewerker Educatie kon worden aangesteld voor 0,2 fte. Onze ambities en vervolgstappen ten aanzien van een sterke(re) basis in 2025-2028 zullen in het onderhavige beleidsplan nader worden toegelicht.

Het museum heeft met steun van gemeente en provincie en diverse 'gulle gevers' de coronaperiode redelijk doorstaan. Het bezoekersaantal heeft zich in 2022 goed hersteld naar bijna het oude niveau. In 2023 is het bezoekersaantal bijna verdubbeld naar, op een haar na, 16.000 – een doelstelling die we voor 2025 hadden genoteerd!

Het onverwacht groot aantal bezoekers overtuigt ons dat we op de goede weg zijn in onze programmering, waarin inhoudelijke kwaliteit en educatie speerpunten zijn. Het positieve resultaat

is tevens een bevestiging dat onze organisatie met zo'n 80 vrijwilligers goed functioneert. Zij besteden zeer veel tijd en energie in het museum en zijn trots op de waardering van de bezoekers en het gezamenlijk de schouders eronder zetten! Dit verdient des te meer waardering wanneer men bedenkt dat met name sinds de coronacrisis veel musea en andere organisaties kampen met een afname van het aantal vrijwilligers en dus een kwetsbare vrijwilligerspool. Ook ons museum moet wat dit betreft alert blijven, maar dat laat onverlet dat onze vrijwilligers vrijwel zonder uitzondering aangeven voldoening te ontleen aan de betrokkenheid bij het museum en de sfeer.

Alle reden dus om enthousiast en ambitieus vooruit te blikken naar de opgaven en uitdagingen die er voor de komende jaren liggen. Passie en kwaliteit zijn onze drijfveren voor een toekomstbestendige sterke en gezonde organisatie.

We nemen u graag mee in onze kijk op de toekomst!

"Met onze 80 vrijwilligers zijn we eigenlijk een grote familie en de bezoekers ervaren die goede sfeer gelukkig ook zo."

Elise van Ditmars, directeur

'Wierdenlanders' (een gedeelte van de vrijwilligers, medewerkers en het bestuur van Museum Wierdenland) en Matthijs Rölting

Poort naar de Wierden

Museum Wierdenland is het enige archeologische museum in de provincie Groningen en daarmee hoeder van de archeologie, het landschap en de cultuur van de wierden, een erfschat van meer dan 2500 jaar oud.

Wierden, in Friesland 'terpen' genoemd, zijn kunstmatig opgeworpen heuvels die al ver vóór het begin van de jaartelling ontstonden. Toen zo'n 3000 jaar geleden de zeespiegelstijging afnam, ontstonden door aanslibbing van zand en klei kwelders. Deze slibden geleidelijk aan zo hoog op dat ze aantrekkelijk werden als vestigingsplaats voor landbouwers. De eerste generatie bewoners vestigde zich omstreeks de 6e eeuw voor Christus op deze natuurlijk verhogingen in het landschap. Toen in de daarop volgende eeuwen de zeespiegel weer ging stijgen en het water de woonplaatsen dreigde te overstromen, begonnen de mensen hun woonplaatsen op de kwelder- en oeverwallen kunstmatig op te hogen met onder meer stro, kwelderplaggen, mest en afval.

Onze missie

Museum Wierdenland verbindt door de ontwikkeling van het wierdenlandschap en zijn archeologie en cultuur door de tijd heen te tonen en te laten ervaren.

Archeologie, landschap en cultuur zijn in ons museum de pijlers voor het beleefbaar maken van de geschiedenis en verhalen van het wierdenlandschap. Wij ontsluiten archeologisch erfgoed en acteren snel op actuele archeologische vondsten. Als museum willen we informeren, inspireren, verrassen, verwonderen, kennis verrijken en de nieuwsgierigheid prikkelen.

Onze visie

In onze visie is Museum Wierdenland **Poort naar de Wierden voor zoveel mogelijk mensen.**

Het verhaal van de wierden en terpen in het noordelijk waddenkustgebied wordt in ons museum aan een zo breed mogelijk publiek verteld. Daarmee zijn we de Poort naar de Wierden van Middag-Humsterland en ver daarbuiten. Het gebied strekt zich uit van onze achtertuin tot aan de noordelijkste randen van Nederland en zelfs tot in Scandinavië.

schoolbezoek met de Erfgoedbus

Over Museum Wierdenland

Museum Wierdenland is in 1994 opgericht. Grondlegger is Jan Delvigne (1943-2014). Samen met andere bevlogen liefhebbers van archeologie en landschap zette hij zich in om het vondstmateriaal van de archeologische opgravingen die tussen 1923 en 1934 o.l.v. prof. dr Albert Egges van Giffen in de wierde van Ezinge werden gedaan, aan het publiek te tonen. Deze eerste collectiepresentatie, die destijds een onderkomen vond in het voormalig gemeentehuis van Ezinge en later verhuisde naar het voormalig schoolgebouw aan de Van Swinderenweg, groeide uit tot wat het nu is: een geregistreerd museum, waarin enkele professionals en circa 80 vrijwilligers met elkaar een sterk team vormen en met grote inzet de missie uitdragen. Hecht geworteld in de gemeenschap van Ezinge en het Nationaal Landschap Middag-Humsterland en Poort naar de Wierden van Groningen.

Als Poort naar de Wierden zijn we een belangrijke schakel in de vrijetijdseconomie. We profileren ons daarbij als Ecomuseum in ontwikkeling. De term 'ecomuseum' verdient enige uitleg. Het woord 'eco' is afgeleid van het Oudgriekse woord 'oikos', dat de betekenis heeft van huis, familie, gezin, huishouden (of economie) en landgoed. In de Oudheid werd de oikos beschouwd als de hoeksteen van de samenleving. Het concept Ecomuseum bouwt voort op die traditie: het museum als integraal onderdeel van het landschap en zijn bewoners. Museum Wierdenland omarmt de grondslagen van het Ecomuseum: identiteit, verbinding, gemeenschapszin en participatie.

De missie en visie worden uitgewerkt aan de hand van vier maatschappelijke kernwaarden:

Belevingswaarde

Museum Wierdenland zet aan tot denken en tot actie. Het museum creëert rust en ruimte om te reflecteren en kritisch na te denken en vormt een ideale omgeving voor persoonlijke ontwikkeling en zingeving. Een museumbezoek brengt plezier en ontspanning, inspireert en daagt uit. Zeker als dit museum gelegen is in een Nationaal Landschap dat te bezoeken is en dat door de verhalen in en buiten het museum beter begrepen en beleefd kan worden door de presentaties, maar ook door excursies met gidsen door het cultuurhistorisch landschap.

Economische waarde

Cultuur is van betekenis voor de (vrijetijds) economie, de creatieve industrie, het toerisme en de kwaliteit van de woonomgeving. Een museum is een bron van activiteiten, reuring en aantrekkingskracht, een plek midden in de samenleving met ook economische betekenis. Museum Wierdenland vertelt het verhaal van het terpen- en wierdenland, een essentieel onderdeel

van het noordelijk kustgebied. De aanwezigheid van het museum genereert kwaliteit, geld, brengt mensen op de been en draagt bij aan de vitaliteit van het gebied.

Educatieve waarde

Museum Wierdenland is het geheugen van het terpen- en wierdenland. Het beheren en tentoonstellen van objecten en de bijbehorende verhalen is een kerntaak met een grote maatschappelijke betekenis. Ze geven uitdrukking aan een gedeelde geschiedenis, aan een identiteit en ze leggen een link met de actualiteit. Museum Wierdenland is een ideale omgeving om te leren, voor jong en oud. Het museum stimuleert creativiteit door bezoekers uit te dagen en te inspireren met activiteiten en presentatievormen. Met vrijwilligerswerk, stages en educatieve projecten krijgen mensen de kans hun vaardigheden en talenten te ontwikkelen.

Verbindende waarde

Verhalen over de (verre) geschiedenis van het gebied, gekoppeld aan enerzijds tastbare in het museum tentoongestelde objecten, en anderzijds het huidige landschap, zorgen voor verbondenheid van inwoners met hun omgeving, en stimulerende zorg daarvoor. In activiteiten, in samen kijken of in samen doen, ontmoeten mensen elkaar. Het versterkt de onderlinge verbondenheid, maar ook de binding met het verleden en het heden en met de eigen omgeving. Het museum is een ideaal platform voor debat. Vrijwilligers en vrienden die zich verbinden aan het museum vormen een groot maatschappelijk kapitaal. Mensen ontmoeten elkaar in en door Museum Wierdenland vanuit een gedeelde passie en een gemeenschappelijke interesse.

Terugblik 2021-2023

Landschapsbeleving

In het vorige en vigerende beleidsplan benoemt Museum Wierdenland als ambitie een verhoogde inzet op landschapsbeleving.

Herstel zichtlijn

Dankzij de welwillende medewerking van de gemeente Westerkwartier kon in 2022 de hoge aarden wal, die het zicht op de wierde 'De Bouwerd' benam, worden geslecht. Daarmee werd een uiterst belangrijke zichtlijn op het landschap van Middag-Humsterland hersteld. 'De Bouwerd' is de vindplaats van een van de belangrijkste archeologische vondsten van Noord-Nederland: het dubbele paardengraf met hond. Met deze ingreep is tevens recht gedaan aan het oorspronkelijk ontwerp van de architect (2009).

Excursies

Er werden met grote regelmaat fietstochten, excursies e.d. georganiseerd, onder leiding van het goed geïnformeerde gidsenteam.

Exposities

In tentoonstellingen als 'Hou(t) van bomen' en 'KOE' was er ook binnen het museum aandacht voor elementen die vorm geven aan het landschap.

Educatie

Versterking team

Ter ondersteuning van de Educatied medewerker kon in 2023 het team Educatie worden vernieuwd, aangevuld en ingewerkt met een aantal nieuwe vrijwilligers.

Samenwerking met scholen

Met basisschool 'Op Wier' in Ezinge vormt Museum Wierdenland de leergemeenschap 'Wies op Wier'. In dit kader kon in 2022 de Erfgoedportfolio Middag-Humsterland worden gepresenteerd: een Leer-Ontdek-Ervaar-document onder het motto "Waar kom ik weg?" In 2023 hebben ook basisscholen uit o.a. Garnwerd en Oldehove met de Erfgoedportfolio gewerkt. Ook verzorgde het team Educatie op verzoek programma's die zijn toegespitst op de vraag waarmee een school een bezoek aan Museum Wierdenland brengt.

Deelname Publieksdag

In 2023 was Museum Wierdenland op de Publieksdag Microscopie een van de 70 plaatsen in de provincie waar specifiek aandacht werd besteed aan feit dat aan Frits Zernike 70 jaar geleden de Nobelprijs voor de Natuurkunde werd toegekend voor zijn uitvinding van de Fasecontrastmicroscopie.

Stageplaatsen

Voor geïnteresseerde afgestudeerden aan universiteit of hogeschool bood Museum Wierdenland een tijdelijke werkervaringsplaats als 'junior-directeur'. Ook masterstudenten geschiedenis hebben gebruik gemaakt van de mogelijkheid voor een stage. Daarnaast maakten middelbare scholieren met grote regelmaat gebruik van de mogelijkheid om in het museum stage te lopen.

Lezingen

Er werd een aantal lezingen – waarvan sommige in samenwerking met Erfgoedpartners – verzorgd met als sprekers o.a. Ben Westerink, Cuno Koopstra, Egge Knol, Johan Nicolay en Annette van der Post. De werkgroep 'Trijntje Soldaats' organiseerde regelmatig activiteiten met aandacht voor (volks)verhalen.

Ecomuseum

In het beleidsplan 2022-2025 introduceert Museum Wierdenland de ambitie "Ecomuseum in ontwikkeling", waarbij de nadruk ligt op het museum als integraal onderdeel van het landschap en zijn bewoners. Museum Wierdenland omarmt de grondslagen van het Ecomuseum: identiteit, verbinding, gemeenschapszin en participatie. Verschillende activiteiten die in de periode 2021-2023 zijn ontplooid passen in dit kader, zoals samenwerking met zusterinstellingen in de 6 Waddenmusea, RMO, Belvédère, Nienoord, Museum aan de A. Daarnaast werden er verbindingen gelegd en onderhouden met het Noordelijk Archeologisch Depot, Erfgoedpartners, Groninger Instituut voor Archeologie, Rijks Universiteit Groningen, Hanzehogeschool, basisschool 'Op Wier', Borgenstichting (Allersmaborg), de Waddenacademie, Dorpsbelangen Ezinge, etc. In samenspraak met lokale ondernemers werden diverse arrangementen ontwikkeld.

Leefbaarheid en sociale cohesie

Als Ecomuseum in ontwikkeling wil Museum Wierdenland midden in de gemeenschap staan en verbindingen leggen, om daarmee de leefbaarheid en sociale cohesie te behouden en te versterken. In het tentoonstellingsprogramma is dit onder meer tot uiting gekomen door de organisatie van een drieluik van tentoonstellingen, gebaseerd op het thema 'dichtbij huis'. We trapt af met een tentoonstelling over en met onze beroemde buurman Matthijs Röling, gevolgd door een tentoonstelling over de Allersmaborg, onze buurtborg, en we sloten de reeks met een kerkententoonstelling, met als uitgangspunt de iconische middeleeuwse kerk op de wierde van Ezinge. Wat deze laatste expositie betreft riepen we inwoners van Groningen op hun mooiste, meest bijzondere of meest dierbare zwart-witfoto van een Groninger kerk in te sturen. Een selectie hiervan maakte deel uit van de tentoonstelling. In dit kader kunnen eveneens worden genoemd de minitentoonstelling waarin de gemeente Ezinge tijdens WO II werd belicht en de expositie 'Ja, ik wil'.

(Voor een compleet overzicht van onze TENTOONSTELLINGEN in de periode 2021-2023 zie bijlage 1)

Collectiebeheer

Collectieregistratie

In 2022 is de collectieregistratie van Museum Wierdenland in Axiell (Adlib) verder geprofessionaliseerd, zodat kan worden toegewerkt naar een digitale ontsluiting via Collectie Nederland en dus ook Europeana- en Collectie Groningen. Dit is mede mogelijk gemaakt door de bijdrage van de Provincie Groningen via het programma 'innovatie Musea'.

Digitaal Erfgoedplatform Groningen

In 2023 nam Museum Wierdenland (vertegenwoordigd door de digitaliseringscoach van Erfgoedpartners) deel aan de pilot Digitaal Erfgoedplatform Groningen, een samenwerkingsproject van Erfgoedpartners / Centrum Groninger Taal & Cultuur met Groninger Archiven en de UniversiteitsBibliotheek Groningen, dat als doel heeft om de digitale ontsluiting van Gronings erfgoed op een kwalitatief hoger plan te brengen. In februari 2023 werd gestart met de pilot: het ontwikkelen van een proefopstelling voor een gezamenlijk zoekportaal voor digitaal erfgoed op basis van Linked Data. In september 2023 werd de pilot afgerond en deze krijgt een doorstart in 2024.

UIT HET GASTENBOEK: Bij de opening van de nieuwe expositie 'Een sloot aan vondsten' ook verder rondgekeken en tot de conclusie gekomen dat het museum een prachtig overzicht geeft hoe mensen in Noord-Nederland aan het begin van onze jaartelling op de wierden leefden en werkten. Een aanrader voor iedereen die archeologie en geschiedenis een warm hart toedragen.

Oekraïense weeskinderen brengen een bezoek aan Museum Wierdenland en gaan ook zelf aan de slag

Speerpunten en kernactiviteiten 2025-2028

In de komende jaren blijven we vanuit onze passie voor de archeologie, het landschap en de cultuur van de wierden doorgaan met de verdere ontwikkeling van Museum Wierdenland als Poort naar de Wierden van Groningen en daarbuiten. Op basis van de missie en visie stellen we voor de beleidsperiode 2025-2028 de volgende strategische lijnen vast:

Samenleven met cultuur
Overall cultuur
Thuis in Groningen

We willen het erfgoed inzetten voor de versterking van het Nationaal Landschap Middag-Humsterland en verbinding met de samenleving. We richten ons daarbij op de volgende speerpunten en kernactiviteiten:

Speerpunt 1: Verdere professionalisering

Doel: De belevingswaarde, de economische waarde, de educatieve waarde en de verbindende waarde versterken.

De komende jaren zetten we in op verdere professionalisering van de collectiepresentatie en -registratie, het vrijwilligers- en educatiebeleid, de PR en de financiën. Daarmee sluiten we aan bij de provinciale en gemeentelijke doelstellingen ten aanzien van cultuur en toerisme, zoals kennisontwikkeling en professionalisering, het versterken van musea en het stimuleren van een bruisend en vernieuwend aanbod in Stad en Ommeland.¹

Kernactiviteiten

Herinrichting en vernieuwing vaste collectiepresentatie

De vaste tentoonstelling geeft een indruk van het ontstaan van de wierden en het wierdenlandschap en brengt jaarlijks vele bezoekers naar ons museum en Ezinge en omstreken. In onze vaste presentatie zijn voornamelijk archeologische objecten te zien, deels uit onze eigen collectie,

deels in permanente bruikleen gegeven door het Noordelijk Archeologisch Depot in Nuis (provincie Groningen) en door het Groninger Museum. In 2022 is een start gemaakt met de voorbereidende werkzaamheden voor de herinrichting en vernieuwing, waarmee we het volgende willen bereiken:

- **Verhalen die inspireren**

We gaan de geschiedenis van het oudste cultuurlandschap van Nederland beter zichtbaar maken met frisse, heldere verhaallijnen en met meer aandacht voor de uniciteit van de wierde van Ezinge in de context van de internationale archeologie. De vernieuwing van de presentatie van onze vaste collectie is erop gericht om het Verhaal van Groningen op inspirerende wijze aan het publiek te tonen en onze topstukken behorend tot de Collectie Groningen breed onder de aandacht te brengen.

- **Toegankelijke vormgeving**

De huidige verouderde vormgeving wordt geüniformeerd, met aandacht voor toegankelijkheid, (digitale) interactie en een duidelijke verbinding naar de wierde 'De Bouwerd'. Door de in 2023 toegezegde provinciale subsidie van €125.000, een gemeentelijke subsidie van €22.500 en bijdragen van andere partijen voor vernieuwing van de presentatie van de vaste collectie kan in 2024 begonnen worden om hieraan vorm te geven.

Verbetering klimaatbeheersing

Met ingang van 2024 zetten we in op een onderzoek en vervolgens het werven van fondsen met het doel de klimaatbeheersing in het gebouw (de ruimtes voor de vaste en wisseltentoonstellingen) te verbeteren. Behalve dat we daarmee onze eigen collectie goed kunnen beheren en onderhouden voldoen we ook aan de veelal strenge klimatologische eisen die ingeval van bruikleen worden gesteld. In het kader van verdere professionalisering is dit uiterst belangrijk.

¹ Cultuurnota Provincie Groningen 2021-2028; Gemeente Westerkwartier, Visie recreatie en toerisme.

Intensivering samenwerking bij wisseltentoonstellingen

‘Waarom moeilijk doen als het samen kan,’ is een bekende slogan van Loesje en wij sluiten ons graag bij deze uitspraak aan.

- **Samenwerking met Rijksmuseum van Oudheden**

We gaan meedoen aan het project ‘Onder Ons’, een initiatief van het Rijksmuseum van Oudheden (RMO) om samen met andere archeologische musea in Nederland tentoonstellingen samen te stellen, met als basis de rijkscollectie in Leiden. In dit verband gaan wij met het RMO een tentoonstelling voorbereiden en inrichten over de Etrusken, een volk met ongekend grote culturele macht en pracht. De bloeitijd van de Etrusken wordt gedateerd in de 6e eeuw voor Christus. In Ezinge werd op hetzelfde moment de eerste nederzetting gesticht die vanaf dat moment tot op heden continu is bewoond. Het RMO vindt Museum Wierdenland het meest geschikt voor de presentatie van hun archeologische collectie. Museum Wierdenland is blij en trots dat de Etrusken naar Groningen komen!

- **Samenwerking met inwoners**

We bieden jaarlijks twee grote wisseltentoonstellingen aan, waarbij we, als het onderwerp zich ervoor leent, ook inwoners van Groningen actief betrekken bij de samenstelling.

- **Samenwerking met onderzoekers**

We continueren de relatie met het Terpencentrum en het Groninger Instituut voor Archeologie (GIA) en andere partijen, onder meer om recente, belangwekkende onderzoeks- en opgravingsresultaten te presenteren. Dit stelt ons in staat om snel te acteren op archeologische ontdekkingen in het gebied. We beogen op deze wijze de kwaliteit van de archeologische presentatie te verhogen en de nieuwsgierigheid van bezoekers naar het unieke wierdenlandschap en zijn schatten te prikkelen.

- **Verbetering en verdere digitalisering van de collectieregistratie**

Vanuit de motivatie om erfgoed in samenhang zichtbaar, optimaal vindbaar en voor iedereen toegankelijk te maken, willen we de digitale ontsluiting van onze collectie op een kwalitatief hoger plan brengen:

- Optimalisatie digitale registratie van de collectie in Adlib (Axiell Collections).
- Opname van onze collectie in Collectie Nederland en Europeana.
- Via de digitaliseringscoach van Erfgoedpartners laten we ons goed informeren over de verdere ontwikkelingen m.b.t. het Digitaal Erfgoedplatform Groningen om op termijn mogelijk daarbij aan te sluiten.

Digitale toegankelijkheid

De digitalisering van de collectie maakt het mogelijk om deze online toegankelijk te maken via Collectie Nederland, Europeana, de eigen website en – mogelijk op termijn – Digitaal Erfgoedplatform Groningen. Bij de herinrichting van de vaste collectiepresentatie worden ook schriften met aantekeningen van prof. Van Giffen gedigitaliseerd, zodat een bezoeker die kan doorbladeren. Bij de vernieuwing van de website wordt een deskundige betrokken om de digitale toegankelijkheid te monitoren.

Versterkte inzet op educatie

Liefde en zorg voor de waarden van het wierdenlandschap beginnen met weten en begrijpen. Met educatie investeren we in de toekomst van ons cultureel erfgoed en de leefkwaliteit van de omgeving. We richten ons daarbij zowel op kinderen (de rentmeesters van straks) als volwassenen.

- **Educatie integreren in tentoonstellingen**

We maken educatie tot een meer integraal onderdeel van de vaste collectiepresentatie en de wisseltentoonstellingen. Op deze manier willen we kinderen in het kader van ‘Thuis in Groningen’ op een ongedwongen manier meenemen in het verhaal van de wierden. Daarnaast zoekt het team Educatie aansluiting bij de (wissel)tentoonstellingen, door middel van op het onderwerp toegespitste lezingen en workshops voor zowel kinderen als volwassenen.

steeds meer kinderen vinden hun weg naar Museum Wierdenland

- **Living Lab**
We gaan het Wierdenlab ontwikkelen en inrichten tot een plek waar jong en oud zelf onderzoek kan doen. Geïnspireerd door verleden, heden én toekomst nodigen we uit om met eigen vragen aan de slag te gaan, waarbij het plezier van het opdoen van kennis voorop staat, bijvoorbeeld door onderzoek van eigen tuingrond. In een 'Living Lab' worden ideeën en kennis uit de lokale gemeenschap opgehaald en onderzocht, waarbij de leefomgeving een leeromgeving wordt.
- **Voortzetting samenwerking met scholen**
We zetten de 'leergemeenschap' die we met basisschool 'Op Wier' in Ezinge met (financiële) steun van K&C Groningen tot stand hebben gebracht, voort. Tegelijkertijd hebben we de intentie om de 'leergemeenschap' uit te breiden naar andere basisscholen in Middag-Humsterland en daarbuiten.² Museum Wierdenland participeert in het programma Culturele Mobiliteit via Erfgoedpartners en K&C Groningen. Met de Erfgoedbus kunnen schoolklassen een bezoek brengen aan ons museum.
- **Aansluiten bij regionale en landelijke evenementen**
Ook bij landelijke initiatieven zoals de Nationale Archeologiedagen (meestal in juni), de Maand van de Geschiedenis (oktober), Oktober Kindermaand, Romeinenweek (meestal in april), ontwikkelt het team activiteiten.
- **Tuin inzetten voor educatie groen erfgoed**
De te realiseren museumtuin is ook in educatief opzicht een instrument om belangstellenden vertrouwd te maken met groen erfgoed, zoals 'wierdenplanten' en andere verwijzingen naar de ontwikkeling en bewoning van de wierden.
- **Nieuwe vertelvormen ontwikkelen**
We willen nieuwe (digitale) vertelvormen ontwikkelen, zoals bijvoorbeeld 'luisterwandelingen', die vooral ook aansprekend zijn voor jongeren.
- **Excursies en arrangementen**
Museum Wierdenland blijft inzetten op het ontwikkelen en aanbieden van arrangementen, zoals museumbezoek in combinatie met een verkenning van het landschap per fiets onder leiding van een gids.
- **Educatief aanbod in Museum Wierdenlandwinkel**
De Museum Wierdenlandwinkel wordt meer ingericht met het oog op educatie. Tegelijkertijd blijft de winkel een vindplaats voor 'aardige' cadeautjes voor bezoekers en bewoners. Bij de samenstelling van het assortiment is de regio uitgangspunt en leidraad.
- **Uitbreiding uren educatiemedewerker**
Museum Wierdenland streeft naar uitbreiding van het aantal uren voor educatiemedewerker om aan de toenemende vraag en ambities rond educatie te kunnen voldoen.

Sterk vrijwilligersbeleid

Cultuur en erfgoed zetten mensen in hun kracht. Dit leidt tot meedoen in de samenleving, is onze stellige overtuiging. De circa 80 vrijwilligers van ons museum zijn daarvan het overtuigende bewijs. De vrijwilligers zijn de kracht van ons museum.

- **Afstemming**
In het vrijwilligersbeleid is vastgelegd dat bij aanmelding er een intake gesprek plaats vindt met (een van) de vrijwilligerscoördinator(en); en bij afscheid een exit gesprek. De coördinatoren hebben oog voor de talenten en de ervaring die een vrijwilliger meebrengt. Rekening houdend met de wensen van de vrijwilliger zoeken ze samen een plek of taak in het museum waar de bijdrage van de vrijwilliger het meest tot zijn recht komt.
- **Cursussen en lezingen**
Binnen het concept van het Ecomuseum is een belangrijke rol weggelegd voor de lokale gemeenschap en daarmee voor de vrijwilligers. Het is daarom ook belangrijk om te blijven investeren in de onderlinge verbinding en

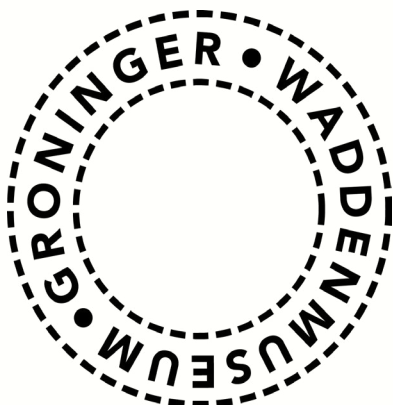
² In de leergemeenschap onderzoeken school en museum samen hoe ze het lokale erfgoed op een betekenisvolle manier aan hun onderwijs kunnen verbinden en in het museum kunnen laten zien en beleven. Het bijzondere aan deze leergemeenschap is dat kinderen zelf een actieve rol hebben in de samenwerking en mogen meedenken door middel van bijvoorbeeld een leerlingenraad.

de verbreding van de groep, alsmede in kennisontwikkeling. We maken ons sterk voor het aanbieden van een breed palet aan cursussen en lezingen die zowel uitnodigend en kennisverrijkend zijn als bijdragen aan commitment aan het museum en het wierdenlandschap.

PR versterken

We werken aan een grotere en meer professionele inzet van marketingmiddelen om onze naamsbekendheid te vergroten, meer bezoekers te trekken, verder te professionaliseren en donateurs en sponsors te werven. Met het oog hierop ondernemen we de volgende acties:

- In de komende jaren willen we ons programma nog meer via sociale media onder de aandacht brengen door betaalde promotie.
- Per kwartaal een externe nieuwsbrief uitbrengen.
- Vrienden-/donateursbestand uitbreiden, waarbij nadrukkelijk de ANBI-status onder de aandacht wordt gebracht.
- Samenwerking intensiveren met Marketing Groningen.
- Krachtenbundeling met partijen uit de erfgoedsector, zoals de gezamenlijke publiciteitscampagne van de 6 Waddense musea.
- Realiseren van een nieuwe website.
- Renovatie van de ontvangstbalie.
- Kwalitatief hoog aanbod van (streek) producten in Museum Wierdenlandwinkel, aansluitend bij de drie pijlers van het museum en de specifieke onderwerpen van de wisselende exposities.

Speerpunt 2: Versteving positie Poort naar de Wierden

Doel: Identiteitsvorming en verbinding.

De vrijetijdseconomie, en de wijze waarop deze zich ontwikkelt, is niet alleen van essentieel belang voor de werkgelegenheid en de economie, maar ook voor de brede welvaart, de leefbaarheid en de kwaliteit van de leefomgeving, stelt de landelijke overheid in haar 'Perspectief Bestemming Nederland 2030'. De provincie Groningen onderschrijft deze visie.³

Wij zien het als onze maatschappelijke opgave een bijdrage te leveren aan brede welvaart en breed welzijn. Vanuit onze positie als Poort naar de Wierden gaan we ons verder ontwikkelen als Ecomuseum om langs die weg te bouwen aan een solide basis voor een vrijetijdseconomie en het ontwikkelen van een toeristisch ecosysteem met sterke verbindingen, zowel binnen als buiten de organisatie.

Kernactiviteiten

Realisering museumtuin

Het credo van Museum Wierdenland is: 'In het museum zie je, lees je en hoor je alles over het landschap maar het echte museum is buiten ...' Dat vraagt om een soepele overgang van binnen naar buiten met uitzicht op het omringende landschap. Als Poort naar de Wierden zijn we dat ook aan onze stand verplicht en we geven daarom prioriteit aan de realisering van de museumtuin. Op dit moment wordt de laatste hand gelegd aan de grondkwaliteit/sanering van de aarden wal die het zicht naar buiten belemmerde. Tegelijkertijd worden extern gelden gegenereerd om tot uitvoering over te kunnen gaan. Gebaseerd op de historische verkavelingen en beplanting (biodiversiteit) komen de kenmerkende slotenpatronen en vegetatie terug in het ontwerp van de museumtuin. Dit is tot stand gekomen in co-creatie met vrijwilligers van het museum, directeur, bestuur en een onafhankelijk ontwerper die is verbonden aan Landschapsbeheer Groningen. We benutten de ervaring en kennis van de vrijwilligers bij het inzetten van de tuin voor educatieve doeleinden. Gedurende de openingstijden zal de tuin vrij toegankelijk zijn voor zowel museumbezoekers als andere

3 Strategische visie Vrijetijdseconomie Provincie Groningen 2021-2030. Visie recreatie en toerisme gemeente Westerkwartier.

belangstellenden. Zo beoogt de tuin een stimulans te zijn voor kinderen uit de omgeving, maar ook voor museumbezoekers en toeristen voor een verdere verkenning van Middag-Humsterland. De museumtuin draagt op deze wijze bij aan ontwikkeling, behoud en versterking van het erfgoed, landschap en leefomgeving.

Naast de realisering van de museumtuin werken we verder aan:

- **Lokale relaties**
We blijven investeren in (lokale) relaties, zoals de Allersmaborg, scholen in de buurt, de dorpsgemeenschappen van Middag-Humsterland, de lokale kerkgemeenschap, etc.(voor een compleet overzicht van onze stakeholders zie bijlage 2)
- **Cultuurparticipatie (zie ook speerpunt 5: code Diversiteit en Inclusie)**
We blijven actieve en laagdrempelige cultuurparticipatie stimuleren en continueren de verbinding met bewoners, alsmede organisaties in onder meer het sociaal domein, historische verenigingen, natuurorganisaties, maar ook met cultuurmakers uit de regio, lokale kunstenaars, en andere regionale, culturele organisaties bij (o.a. educatieve) activiteiten.
- **Versterking culturele infrastructuur**
We maken het collectief van de zes Waddenmusea toekomstbestendig in een blijvende samenwerking op verschillende niveaus, waaronder een gezamenlijke publiciteitscampagne. Gezamenlijk spelen de Waddenmusea in op de trend onder toeristen om langere tijd in de regio te verblijven. Met deze alliantie willen we de culturele infrastructuur (waaronder het aanbod van toeristische overnachtingen en horecagelegenheden) van Groningen optimaal versterken. In het verband van de samenwerkende Waddenmusea is bovendien de mogelijkheid geopperd om te onderzoeken in hoeverre een gezamenlijke, mobiele technische dienst zou kunnen worden georganiseerd voor het verrichten van noodzakelijke werkzaamheden op de zes locaties.

- **Bieden van verbeeldingsrijke context**
In het tentoonstellingsbeleid werken we aan het vinden van een balans tussen reflectie op de eigen regio en het bieden van verbeeldingsrijke perspectieven op de wereld daarbuiten in samenwerking met musea in de regio en andere (inter)nationale musea.

Speerpunt 3: Platform bieden voor debat

Doel: Identiteitsvorming en public engagement.

Middag-Humsterland appelleert met zijn oeroude wierden, Middeleeuwse kerken, kronkelende wegen, slingerende dijken en pittoreske dorpen aan een gevoel van unieke schoonheid. Niet voor niets kreeg het in 2005 vanwege zijn unieke en waardevolle landschappelijke waarde de status van Nationaal Landschap. Daarmee is niet gezegd dat Middag-Humsterland een museumlandschap is. Het is een gebied waar mensen wonen, werken, ondernemen en recreëren. Hoe combineer je het zorg dragen voor een erfschat van meer dan 2500 jaar met een vitaal platteland? Museum Wierdenland ziet het als zijn taak een platform te bieden voor debat en dialoog over maatschappelijk relevante onderwerpen in dit verband.

Kernactiviteiten

- Gestalte geven aan Huis voor archeologie, landschap en cultuur.
- Organiseren symposia, debatavonden, lezingen, zoals de cyclus over archeologie die in samenwerking met Erfgoedpartners tot stand is gekomen.
- Gastheerschap bieden voor innovatieve initiatieven die zich richten op het gebied van ruimtelijke vraagstukken, met name op het vlak van de transitie naar een en toekomstbestendige, regeneratieve landbouw, in samenwerking met Collectief Groningen-West. Hoe kun je door het in stand houden en herstellen van kenmerkende gebiedseigen landschapselementen een bijdrage leveren aan de verschillende opgaven die er momenteel voor het landelijk gebied liggen op het gebied van water, bodem, wonen, verzilting, biodiversiteit en 10% groenblauwe dooradering?

Speerpunt 4: (Blijven) verduurzamen

Doel: Bewustwording.

Met de aanschaf van een warmtepomp in 2009 en het aanbrengen van zonnepanelen in 2015 werden de eerste stappen gezet in verduurzaming en die ontwikkeling hebben we in de afgelopen jaren doorgezet. Ook de komende jaren blijven we verduurzamen.

Kernactiviteiten

Klimaatbeheersing

De gemeente is recentelijk een onderzoek gestart naar de duurzaamheid van het gebouw om te kunnen bepalen welke aanvullende maatregelen nodig zijn. Belangrijk hierbij is dat de gemeente oog heeft voor de functie van het gebouw als museum, en welke specifieke maatregelen dit vraagt wat verlichting e.d. betreft. Klimaatbeheersing wordt opgepakt in samenhang/afstemming met de verduurzaming. De realisatie van een groen dak staat nog steeds hoog op het wensenlijstje.

Bewustwording

We willen in onze communicatie naar de bezoekers op een ongedwongen manier wijzen op een milieubewust beleid. Dit doen we onder meer door gebruik te maken van gerecycled promotiemateriaal en wat de horeca betreft lokaal in te kopen en biologische producten aan te bieden. Ook bij wisseltentoonstellingen maken we voornamelijk gebruik van recyclebaar materiaal voor tekstbordjes, informatiepanelen e.d.

Een greep uit het gastenboek in het museum:

- *Heel interessant, vooral voor een randstedeling*
- *Voor de derde keer hier! Altijd weer de moeite waard.*
- *Altijd weer verrassend, en kwaliteit. Ik kom hier graag (steeds weer).*
- *Wat een informatief en veelzijdig museum, op een mooie plek te midden waar de geschiedenis tot stand kwam. Dank!*

Speerpunt 5: Verankeren van de drie gedragscodes in het museumbeleid

Doel: Voor iedereen gelijkwaardig toegankelijk en aantrekkelijk zijn.

We omarmen de drie gedragscodes van de cultuursector: de Governance Code Cultuur, de Fair Practice Code en de Code Diversiteit & Inclusie. We blijven ons inspannen om de principes van deze codes te verankeren in onze organisatie en werkwijze.

Kernactiviteiten

Governance Code Cultuur

Het bestuur volgt de richtlijnen van de Governance Code Cultuur in samenstelling, zelfevaluatie, aftreden, toezicht en verantwoording. Er is een vertrouwenspersoon aan het museum verbonden, die met enige regelmaat onder de aandacht van de vrijwilligers wordt gebracht. In voorkomende gevallen kunnen medewerkers en vrijwilligers een beroep hierop doen. In het kader van Governance wordt er in de komende beleidsperiode, naast het overleg met de directie, jaarlijks 1 à 2 keer gestructureerd overleg gehouden tussen het bestuur en de vrijwilligers.

Fair Practice Code

Hoewel er de afgelopen periode enkele stappen gezet zijn in de toepassing van de Fair Practice Code, schiet deze ten aanzien van de salariëring van de medewerkers tekort. Het bestuur ervaart dit als een onbevredigende situatie en het streeft ernaar de Fair Practice Code als normatief kader te hanteren bij afspraken over de betaling van de medewerkers en opleidingsmogelijkheden. Bij speerpunt 6 wordt dit nader uitgewerkt.

Code Diversiteit en Inclusie

In de afgelopen beleidsperiode zijn we de Code Diversiteit en Inclusie gaan toepassen. De principes van het Ecomuseum: identiteit, verbinding, gemeenschapszin en participatie sluiten direct aan bij de Code Diversiteit en Inclusie. Ook de intake van nieuwe vrijwilligers door de coördinatoren met aandacht voor hun persoonlijk welbevinden levert een goede bijdrage aan de invulling van deze Code. Bij de realisatie van tentoonstellingen is er eveneens

aandacht voor. Zo is in het kader van Syrië. *Tells, de wierden van het Midden-Oosten?* samengewerkt met onder meer Vluchtelingenwerk Noord-Nederland en asielzoekerscentra. In 2023 heeft Museum Wierdenland in de regio verblijvende weeskinderen uit Oekraïne ontvangen. Bij de tentoonstelling *'Groningen. Kunstenaarsparadijs!'* werden dagbestedingsorganisaties en zorginstellingen in de regio benaderd om mee te doen aan dit kunstproject. Museum Wierdenland participeert eveneens in het initiatief *'Reizend Erfgoed'* van Erfgoedpartners, waarmee verzorgingstehuizen in de provincie worden bezocht. Het voornemen is verder om met ingang van 2024 te experimenteren met prikkelarme openstellingen. Binnen het bestuur van Museum Wierdenland blijven we aandacht besteden aan diversiteit wat leeftijd en competenties betreft. Tegelijkertijd versterken we de organisatie door het bieden van werkervaringsplekken, stages, onderzoek en mogelijkheden als junior directeur/junior conservator. In ons museum is plek voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt. Indien gewenst ondersteunen we hen in het proces van re-integratie. Tegelijkertijd biedt Museum Wierdenland gelegenheid aan 'nieuwe Nederlanders' om beter thuis te raken in de Nederlandse taal en cultuur. Hoewel een substantieel deel van ons team van vrijwilligers AOW-gerechtigd is, is het niettemin divers wat leeftijd en achtergrond betreft. De vrijwilligerscoördinatoren houden, in samenspraak met de directie, een scherp oog op Diversiteit en Inclusie. Passend bij de ambitie 'Ecomuseum in ontwikkeling' is het museum in verschillende opzichten voor vrijwilligers, stagiaires, bezoekers en bewoners van de regio een plaats van verbinding en integratie.

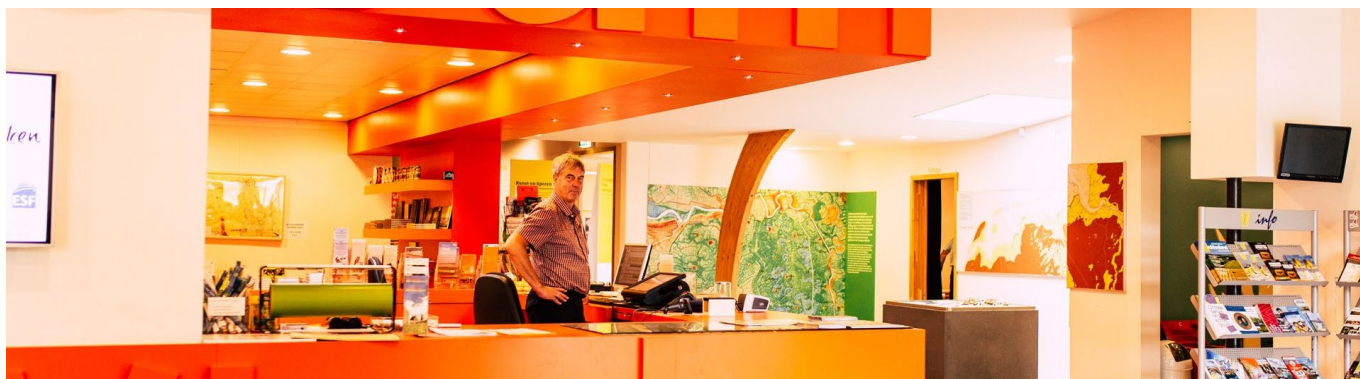
Speerpunt 6: Bedrijfsmatig gezond - een sterke(re) basis

In de afgelopen periode heeft Museum Wierdenland inhoudelijke en professionele ambitie getoond en ook gerealiseerd. De kwaliteit van de wisseltentoonstellingen, het educatie-programma, de samenwerkingen met partners en de PR kregen een positieve impuls. In de komende beleidsperiode zetten we in op vernieuwing, waarbij de herinrichting van de vaste collectiepresentatie en de aanleg van de museumtuin twee speerpunten zijn. Door de provinciale subsidiebijdrage van €30.000 is het mogelijk geworden iets minder afhankelijk te zijn van incidentele projectsubsidies, hoewel het toegekende bedrag lager uitviel dan de gevraagde €55.000. Deze middelen zijn met name ingezet voor uitbreiding van de aanstelling van de directeur naar 0,75 fte en de aanstelling van een medewerker Educatie voor 0,2 fte.

Een en ander neemt niet weg dat het eigen ondernemerschap een essentiële en noodzakelijke rol blijft spelen. Het blijft een grote uitdaging om jaarlijks tot een sluitende begroting te komen en daarbij de noodzakelijke professionalisering door te voeren. Museum Wierdenland ontvangt geen vaste subsidie voor activiteiten. Dat betekent dat voor de wisseltentoonstellingen en andere grote activiteiten steeds extern geld moet worden geworven. Dat vraagt veel vindingrijkheid en ondernemerschap.

Wat betreft onze eigen middelen zijn we ruimschoots in staat te voldoen aan de eis om minimaal 21,5% eigen inkomsten op te brengen. Tegelijkertijd zijn we ons ervan bewust dat onze plannen ten aanzien van verduurzaming en het aanleggen van een museumtuin enerzijds inkomsten genereren, maar anderzijds (onderhouds)kosten met zich meebrengen.

Voorwaarde voor deze werkwijze is dat de basisorganisatie op orde komt en verder kan professionaliseren, zodat wij op een reële en eerlijke manier onze ambities kunnen waarmaken. Voor de basis hiervan hebben we in 2021 de eerste stappen gezet. Nu is de vervolgstap noodzakelijk. Onze begroting dient aangepast te worden op de volgende onderdelen:

Salariëring

In het kader van Fair Practice Code worden de salariskosten voor directie en educatie aangepast met als uitgangspunt de Museum-CAO. Noodzakelijk om kwaliteit te honoreren en menskracht te binden en te boeien.

Uitbreiding uren educatie

Voor 2021 is een aanvraag gedaan voor een medewerker educatie van 16 uur. Door de lager uitgevallen subsidie is de aanstelling teruggebracht naar 8 uur. Om de educatie volledig tot haar recht te laten komen is het nodig de aanstelling uit te breiden met 8 uur.

Huismeester

Tot begin 2022 kon Museum Wierdenland via werkvoorzieningschap Ability beschikken over een huismeester. Tot ieders verdriet is deze medewerker overleden en missen we een gewaardeerde kracht, die zorgde dat alle basisvoorwaarden op orde waren. Ondanks alle inspanningen lukt het niet via de werkvoorzieningen of gemeentelijke regelingen een vervanger te vinden. In gezamenlijkheid proberen we de leemte op te vullen, maar feit blijft dat het voor velen als belastend voelt. Bovendien legt het extra druk op de directeur om in de weggevallen werkzaamheden te voorzien.

Om onze organisatie met in totaal zo'n 40 betaalde uren goed te laten functioneren, vragen wij om een bijdrage voor een huismeester voor 16-20 uur per week, zodat ieder weer zijn/haar eigen rol kan pakken.

Deze drie beleidswensen zijn noodzakelijke voorwaarden om de stijgende lijn die is ingezet te behouden en te vervolgen.

Tuinonderhoud

In de begroting 2025 zal ook 3.000 euro worden opgenomen als basisbedrag voor het tuinonderhoud. Een nieuw tuinontwerp vraagt zeker in de beginfase extra aandacht. De overige kosten denken we op te vangen met extra inkomsten uit de opbrengsten van de museumtuin.

Om bovenstaande voorwaarden te bekostigen kiezen we meerdere invalshoeken, we sturen hierbij op:

- Het bezoekersaantal te bestendigen en met de ingebruikname van de tuin in 2025 verder te verhogen. Dit leidt tot extra inkomsten, waarbij bij grote wisseltentoonstellingen een toeslag op de entree wordt gevraagd. Als museumtuin en vernieuwing van de vaste collectiepresentatie zijn gerealiseerd is een algemene verhoging van de toegangsprijs gerechtvaardigd.

Ook de oriëntatie op bredere doelgroepen wordt opgepakt.

- Meer inkomsten genereren (op basis van diverse in dit plan genoemde kernactiviteiten) bij fondsen door giften, subsidies. Deze gelden zullen echter vooral ingezet moeten worden voor het organiseren van tentoonstellingen en activiteiten.
- Een optimalisering van de structurele gemeentelijke subsidie, die sinds 2009 is gefixeerd op hetzelfde bedrag; de stijging van de energieprijzen doet de druk op de exploitatie verder toenemen.
- Verwerven van een hogere structurele subsidie van de provincie. Voor 2025 vragen we om een substantiële verhoging van de provinciale subsidie om de basisstructuur te verbeteren (zie: begroting 2025 en volgende jaren).

Bijlage 1: Tentoonstellingen 2021-2023

Vaste collectiepresentatie

Archeologie en landschap

De vaste tentoonstelling geeft een indruk van het ontstaan van de wierden en het wierdenlandschap en het leven van de wierdebewoners met vondsten gedaan bij de opgravingen onder leiding van prof. dr A.E. van Giffen. In het kader van het zichtbaar maken van archeologie aan een groter publiek presenteren we sinds 2021 in een doorlopende minitentoonstelling de vondsten die bij recente opgravingen in de provincie zijn gedaan.

Trijntje Soldaats (cultuur)

Het boek van Trijntje Soldaats is het oudste sprookjesboek van Nederland. Vanaf 2020 is er in het museum een permanente plek over Trijntje Soldaats ingericht: een unieke vertelster van sprookjes in Ezinge uit begin 19e eeuw.

Wisseltentoonstellingen

Oorlog in de gemeente Ezinge

26 november 2020 t/m 5 mei 2021

Aandacht voor de voormalige gemeente Ezinge tijdens de Tweede Wereldoorlog. Uitgangspunten zijn het boek Terug naar toen, De Tweede Wereldoorlog in en om de voormalig gemeente Ezinge, geschreven door de in Ezinge woonachtige Ed Wilschut, en verhalen en voorwerpen van (voormalige) bewoners uit Ezinge en omstreken.

Ja, ik wil!

13 juni t/m 15 augustus 2021

In samenwerking met de omgeving werden 80 trouwfoto's getoond die zijn gemaakt voor de deur van het voormalige gemeentehuis van Ezinge, waarin vanaf 1990 tot 2008 het museum was gevestigd.

Hou(t) van bomen

1 mei (effectief 5 juni i.v.m. coronamaatregelen) t/m 31 oktober 2021

Het wierdegebied kent veel archeologische vondsten van hout. Hoe dat daar kwam en waarvoor mensen dit gebruikten, was te zien in

deze expositie. Daarnaast was er aandacht voor de manieren waarop hout werd verwerkt. Ook liefhebbers van houten meubelen, houtsnijwerk en kunst (van onder meer Henk Helmantel, Matthijs Röling en Tico Top) zijn aan hun trekken gekomen.

Een sloot aan vondsten: de nieuwste archeologische ontdekkingen bij Adorp

27 oktober 2021 t/m 3 september 2023

In samenwerking met de Provincie Groningen, de archeologen van MUG Ingenieursbureau en het Noordelijk Archeologisch Depot

Bij de aanleg van een nieuw fietspad tussen Groningen en Winsum was archeologisch onderzoek vereist bij Adorp. Hierbij zijn verschillende vondsten gedaan, waarvan de meest unieke te zien zijn geweest in Museum Wierdenland. Veel is lokaal vervaardigd, maar er zijn ook objecten die wijzen op langeafstandshandel, onder andere met het Romeinse Rijk. De archeologische vondsten zijn halverwege gewisseld.

Kiek! Opgraving in beeld

20 november 2021 t/m 19 juni 2022

In samenwerking met het Groninger Instituut voor Archeologie (GIA) van de Rijksuniversiteit Groningen

Er werd een selectie getoond uit de meer dan 500 foto's die zijn gemaakt van de archeologische opgravingen in de wierde van Ezinge (1923-1934) onder leiding van archeoloog Albert van Giffen. Met deze wisseltentoonstelling is tijdelijk de aandacht voor het werk van Van Giffen in de vaste collectiepresentatie aangevuld en geïntensiveerd met foto's en zelfs een recentelijk ontdekt filmpje (voor het eerst vertoond in Museum Wierdenland) van de opgravingen.

Onbekende wierde ontdekt: een inheemse vetweiderij bij Bedum

30 september 2023 t/m 29 februari 2024

In samenwerking met de archeologen van Antea

Bij de bouw van een hoogspanningsverbinding tussen Eemshaven en Vierverlaten door hoogspanningsnetbeheerder TenneT kwamen onlangs de resten van een lage huiswierde en vlaknederzetting van ruim 2000 jaar oud tevoorschijn. In de minitentoonstelling wordt verteld hoe de wierde ontstond en hoe er werd geleefd en gewerkt.

KOE – met de documentaire ‘Oerboeren van het Westerkwartier’

2 juli t/m 4 december 2022

In samenwerking met de Natuur- en Milieufederatie Groningen

Het accent van deze tentoonstelling lag op de koe als landschapselement, met aandacht voor de geschiedenis en de schoonheid van de koe. De vroegste wierdebewoners hielden meer dan 2500 jaar geleden al koeien en sindsdien heeft de koe altijd een prominente plek ingenomen in het landschap en het boerenbedrijf van het Westerkwartier, waar vooral melkveehouders actief zijn.

Drieluik 2022-2024

Als Ecomuseum wil Museum Wierdenland midden in de gemeenschap staan en verbindingen leggen. In het tentoonstellingsprogramma is dit tot uiting gekomen door de organisatie van een drieluik van tentoonstellingen, gebaseerd op drie belangrijke cultuurpijlers dichtbij ‘huis’:

Binnen kijken bij Matthijs Röling

17 december 2022 t/m 4 juni 2023

In samenwerking met Matthijs Röling en Museum Belvédère

Met meer dan zestig schilderijen van Matthijs Röling, een prominente inwoner van Ezinge, en foto's van het interieur van zijn huis gemaakt door Mischa Keijser. Al meer dan vijftig jaar woont kunstschilder Röling (1943) op een steenworp afstand van Museum Wierdenland. Hij vierde zijn tachtigste verjaardag daarom in ons museum met een grote jubileumtentoonstelling, die in nauwe samenwerking met hem en zijn familie tot stand is gekomen. Een eerbetoon aan een groot kunstenaar, die een prominente plek inneemt in de Nederlandse kunstgeschiedenis. Museum Belvédère in Heerenveen sloot aan met de themapresentatie ‘Buiten kijken bij Matthijs Röling’.

Avant-garde en Adel op de Allersmaborg

24 juni t/m 26 november 2023

In samenwerking met de Allersmaborg

Over de rijke historie van de Allersmaborg in Ezinge en zijn bijzondere bewoners door de jaren heen. De Allersmaborg is een van de laatst bewaard gebleven Groninger borgen.

Wat begint als een statig buitenhuis voor voorname families, wordt later een thuis voor het kunstenaarsechtpaar Annie Vriezen en Martin Tissing. Verschillende bevriende kunstenaars, zoals Magdalena Abakanowicz en Gjalt Blaauw, woonden en werkten voor korte of langere tijd op de Ezinger borg.

Kloeke Kerken

9 december 2023 t/m 26 mei 2024

In samenwerking met de inwoners van de provincie Groningen

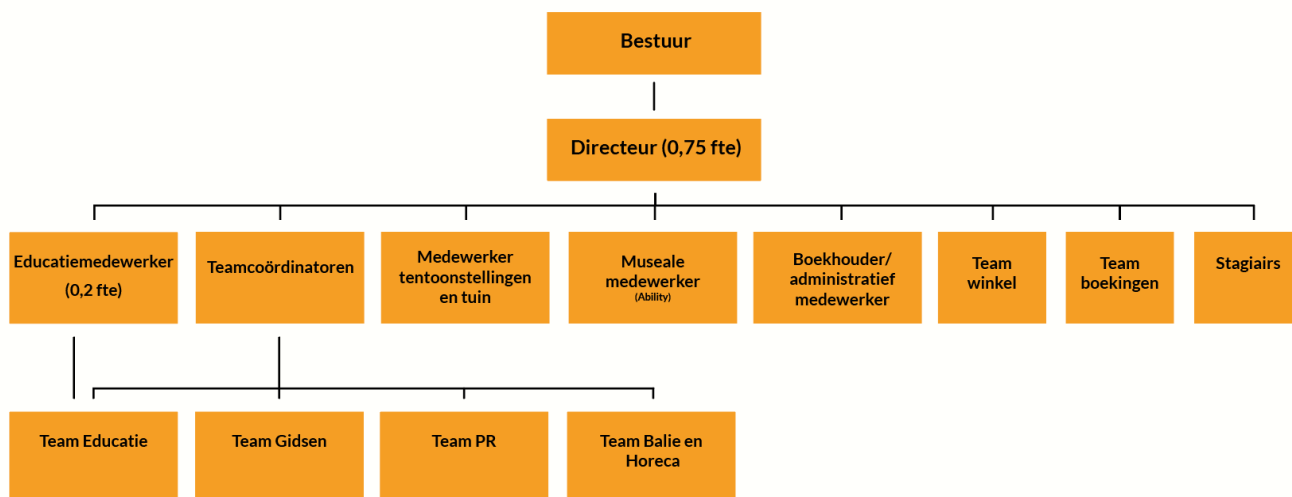
Museum Wierdenland zet met deze tentoonstelling de Groninger kerken in de schijnwerpers, gezien door de ogen van Ploeg kunstenaars én de inwoners van Groningen. De laatsten werd gevraagd om hun mooiste, meest bijzondere of meest dierbare zwart-witfoto van een Groninger kerk in te sturen. Een selectie hiervan maakt deel uit van de tentoonstelling.

Colofon

Organisatie:	Stichting Museum Wierdenland
Adres:	Van Swinderenweg 10, 9891 AD Ezinge
KvK nummer:	41011843
Website:	www.wierdenland.nl
Telefoon:	0594 621524
E-mail:	directie@wierdenland.nl
Contactpersoon:	Elise van Ditmars (directeur)
Redactie:	Nina van den Broek
Vormgeving:	Anita Kadijk
Fotografie:	Geert Job Sevink, Peter Nijenhuis, Studio Smik, Stichting Kunst & Cultuur

Bijlage 2: Organisatieschema en Wierdenland Stakeholders

Organisatieschema

Stakeholders

